

Čís. 11091.

Dědickou dohodu, podle níž byla převzata aktiva pozůstalosti s podmínkou, že přejímatel uhradí pasiva, že vyplatí dětem zůstavitelovým určité dědické podíly a že svého času odevzdá nemovitosti jednomu z dětí za tutéž přejímací cenu, za niž je převzal, jest vykládati tak, že přejímatel nabyt sice ujednáním vlastnictví k nemovitostem, že však toto vlastnictví bylo omezeno v ten způsob, že byl povinen odevzdati nemovitosti svého času jednomu z dětí jmenovaných v dohodě. Jde tu o smluvní omezení vlastnického práva přejímatelova na způsob fideikomisární substituce. Přejímateli jest ponechána volba nastupitele a jest ponecháno jeho volnému uvážení i určení doby, kdy vykoná volbu nastupitele.

(Rozh. ze dne 17. října 1931, Rv I 1080/30.)

Žalobkyně Berta K-ová domáhala se na žalované vydání usedlosti s příslušenstvím. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud vyhověl odvolání žalobkyně potud, že zamítl žalobu pro tentokráte.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalobkyně.

Důvody:

Žalobní nárok se opírá jen o závazek, který převzala žalovaná v dědické dohodě, ujednané u okresního soudu podle protokolu ze dne 3. července 1897. Podle zjištění nižších soudů byla tehdy uzavřena dědická dohoda toho obsahu, že žalovaná převzala aktiva pozůstalosti s podmínkou, že uhradí pasiva, že vyplatí dětem určité dědické podíly a že svého času odevzdá držečnosti blíže jmenované jednomu z dětí Emilu, Bertě a Albíně K-ovým za tutéž přejímací cenu, za niž je přejímá. Jde o výklad této dohody. Jest ji, má-li býti jako smlouva účinná, vyložiti hledíc k zásadě § 914 obč. zák. tak, že žalovaná nabyla sice ujednáním vlastnictví k zůstavitelovým nemovitostem, že však toto vlastnictví bylo omezeno v ten způsob, že byla žalovaná povinna odevzdati nabyté nemovitosti svého času jednomu ze tří dětí v dohodě jmenovaných. Šlo tedy o smluvní omezení vlastnického práva přejímatelova na způsob fideikomisární substituce, na straně dětí o čekatelství ze smlouvy, jež se rovnalo svým účinkem fideikomisární substituci a bylo v pozemkové knize poznamenáno. Pokud jde o povinnost samu, uloženou žalované dědickou dohodou, nelze slovům »odevzdati nemovitosti svého času jednomu z dětí« rozuměti jinak, než že byla žalované ponechána nejen volba nastupitele podle volného uvážení, nýbrž že bylo ponecháno jejímu volnému uvážení i určení doby, kdy vykoná volbu nastupitele. Právo čekatelské příslušelo všem třem dětem, ovšem bylo omezeno dobou do vykonané volby, jež byla pro ně výminkou rozvazovací, neboť vykonanou volbou pominulo čekatelské právo pro ty z dětí, na něž volba nedo-

padla. Právo čekatelské neopravňovalo, jsouc vázáno onou výminkou, žádné z dítek, by se domáhalo na žalované, dokud nevykonala volbu, by ji vykonala ve prospěch některého z dítek, tím méně ve prospěch jeho, ježto by to bylo porušením práva žalované dohodou vyhrazeného, ať se již týkalo volby nástupce podle volného uvážení neb určení doby pro výkon volby nástupce. Tvrdí-li žalobkyně, že se právo žalované k volbě nástupce může týkati jen jí (žalobkyně), poněvadž jest jedinou oprávněnou čekatelkou, ježto se sestra Albína zřekla čekatelského práva v její prospěch a bratr Emil zemřel, netřeba se řešením otázky, zda jest její názor správný, zabývati v tomto sporu již proto, že tvrzením tím nebylo dotčeno další právo žalované, týkající se určení doby pro výkon volby nástupce. Je-li žalované vyhrazeno i po té stránce právo volného uvážení, nemůže jí býti zabráněno, by neučinila volbu nejpozději do své smrti. Kdyby opomenula tak učiniti, nebylo by to v neprospěch čekatelů, ježto jde, jak správně také vystihl odvolací soud, na straně žalované o závazek záležející na libovůli dlužníkově a zděditelný, pro nějž platí ustanovení § 904 druhá věta obč. zák.

Čís. 11092.

Obchodní pomocníci (zákon ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák.).

K pojmu »věrnosti ve službě« a »pozbytí důvěry zaměstnavatelovy«. Čím vyšší a odpovědnější jest postavení zaměstnance, tím důtklivější jest jeho povinnost k věrnosti a povinnost zachovati si zaměstnavatelovu důvěru.

Pokud ředitel továrny součinností s cizí firmou porušil věrnost ve službě a pozbyl zaměstnavatelovu důvěru.

Není třeba, by zaměstnanci bylo zvláště zakazováno jednání, činící ho nehodným zaměstnavatelovy důvěry.

V tom, že vedoucí ředitel rozsáhlého podniku nebyl propuštěn ihned, jakmile se zaměstnavatel dozvěděl o jeho počinech, zakládajících propouštěcí důvod, nelze nutně spatřovati mlčky ale poznatelně projevené upuštění od předčasného propuštění.

(Rozh. ze dne 17. října 1931, Rv I 109/31.)

Žalobce byl přijat jako vedoucí ředitel žalované společnosti na deset let od 1. ledna 1924 do 31. prosince 1933 s ročním platem 200.000 Kč, splatným ve stejných měsíčních lhůtách nazpět, s 15% tantiemou z čistého zisku a pro první tři roky, poněvadž v té době nebylo lze očekávati čistý zisk, se zvláštní odměnou 200.000 Kč, rozdělenou na tři roky, s volným bytem, světlem a otopem, jakož i s opčním právem na část kmenových vkladů podniku. Kromě toho byl žalobce jediným jednatelem žalované společnosti s obmezeným ručením. Spolužalovaná banka, jejíž ředitelé byli společníky žalované společnosti, ustanovila žalobce svým důvěrníkem a vyplácela mu sama plat. Dopisem ze dne 2. prosince 1927 byl žalobce prvou žalovanou propuštěn. Propuštění žalobcovo bylo odů-